

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

09 06 2016

м. Київ

№ 643

Про завершення I (організаційно-підготовчого) етапу
дослідно-експериментальної роботи
на базі комунального закладу освіти
«Середня загальноосвітня школа №21»
Дніпропетровської міської ради

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 06.03.2015 № 265 на базі комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа №21» Дніпропетровської міської ради здійснюється дослідно - експериментальна робота за темою «Виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України».

На підставі висновків комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України від 12. 04. 2016 (протокол № 28), з метою продовження дослідно-експериментальної роботи у 2016 – 2017 роках

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити як такі, що додаються:

1) звіт про завершення I (організаційно-підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи за темою «Виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України» на базі комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа №21» Дніпропетровської міської ради за 2015 рік;

2) програму II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи за темою «Виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України» на базі комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа №21» Дніпропетровської міської ради на 2016-2017 роки.

2. Комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти заслухати звіт комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа

№21» Дніпропетровської міської ради (далі – експериментальний навчальний заклад) про завершення II (концептуально-дігностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи у лютому 2017 року.

3. Інституту модернізації змісту освіти надавати організаційну та науково-методичну допомогу педагогічному колективу експериментального навчального закладу у проведенні дослідно-експериментальної роботи.

4. Управлінню освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації надавати допомогу експериментальному навчальному закладу у забезпеченні необхідних умов для організації та проведення дослідно-експериментальної роботи.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Хобзея П. К.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки
090616 № 643

Звіт

про завершення I (організаційно-підготовчого) етапу
дослідно-експериментальної роботи за темою
«Виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України»
на базі комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа №21»
Дніпропетровської міської ради
за лютий 2015р. – березень 2016 р.

Відповідно до Програми дослідно-експериментальної роботи на 2015-2020 роки, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 06.03.2015 № 265 «Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа №21» Дніпропетровської міської ради» основними завданнями I (організаційно-підготовчого) етапу експерименту визначено:

проаналізувати нормативно-правові акти з питань функціонування і розвитку освіти в Україні, науково-методичну літературу та передовий педагогічний досвід з метою вивчення стану розробленості проблеми виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України;

здійснити розробку нормативно-правового забезпечення дослідно-експериментальної роботи у навчальному закладі, положення про дослідно-експериментальну творчу групу;

визначити рівень психологічної готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності в умовах експерименту, організувати самоосвітню роботу педагогів;

провести педагогічні ради, інструктивно-методичні наради, батьківські збори, науково-методичні консультації з проблеми експерименту, інформаційно забезпечити дослідно-експериментальну роботу;

налагодити співпрацю з ДОППО (науковий консультант дослідно-експериментальної роботи СЗШ № 21 кандидат педагогічних наук Крамаренко С.Г.), підписати угоди з вищими навчальними закладами, громадськими організаціями «Єдиний простір», «Допомога Дніпра», закладами охорони здоров'я, культури, соціальними службами;

визначити та уточнити функціональні обов'язки членів педагогічного колективу, батьків, учнів, громади щодо вирішення завдань експерименту;

підбити підсумки I (підготовчого) етапу дослідно-експериментальної роботи.

Важливим джерелом експерименту є вивчення та аналіз наукових підходів І. Д. Беха, О.В. Сухомлинської, О. Г. Вишневського, К. І. Чорної, О.Я. Савченко, В.О. Сухомлинського, які обґрунтували зміст, складові, механізми національно-патріотичного виховання.

Предметом особливої уваги колективу школи стали: «Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015р. №641), лист МОН України від 26.06.2015р. №1/9-305 про вивчення базових дисциплін. Педагоги школи були ознайомлені з Програмою патріотичного виховання дітей та учнівської молоді та іншими джерелами.

Систематичне ознайомлення педагогічного колективу з науковою літературою за темою експерименту допомогло осмислити поняття, які лягли в основу дослідно-експериментальної діяльності: «патріотизм», «громадянська позиція», «учень – громадянин, патріот держави».

У Програмі патріотичного виховання дітей та учнівської молоді І.Д. Бех доктор психологічних наук, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України, поглибив та розширив поняття патріотичного виховання, виходячи із реалій сьогодення. Вчений визначив, що виховання у молодого покоління почуття патріотизму, відданості справі зміцнення державності, активної громадянської позиції є

проблемами загальнодержавного масштабу.

Розглядаючи проблему патріотизму у сучасному осмисленні, академік І.Д.Бех дає визначення патріотизму як особливого високосмислового почуття – цінності, яке характеризує ставлення особистості до народу, Батьківщини. Виходячи із теоретичних уявлень, Іван Дмитрович вважає, що базовими складовими почуття патріотизму є:

- любов до народу, Батьківщини, держави;
- діяльнісна відданість Батьківщині;
- суспільно значуща цілеспрямованість;
- моральна стійкість;
- готовність до самопожертви;
- наявність почуття власної гідності.

Патріотичне виховання дітей та учнівської молоді – це комплексна, системна і цілеспрямована діяльність школи, сім'ї, громадських організацій, соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості. Актуальність патріотичного виховання зумовлюється процесом становлення України як єдиної політичної нації. Виходячи з вищезазначеного, завданням педагогічного колективу є виховання в учнів почуття патріотизму як базової якості громадянина держави України.

З цією метою розроблено нормативно-правове забезпечення дослідно-експериментальної роботи, Положення про творчу групу вчителів, внесено зміни до посадових їх обов'язків, розроблено перспективний план удосконалення матеріально-технічної бази щодо реалізації програми експерименту. Здійснено анкетування учнів, батьків, вчителів щодо впливу виховного процесу на формування патріотизму учнів. Психолог школи Загребельна Е.В. проаналізувала «ціннісні орієнтації» за методикою М. Рокича. Як результат: ціннісне становлення до своєї держави в учнів 5А класу сформоване. Про це свідчить середній показник 4.17 балів. Дані

цінності ґрунтуються на почутті любові до свого народу, його звичаїв та обрядів. В учнів спостерігається висока активність в національно-громадянській діяльності, яка проявляється значним інтересом до роботи в учнівській організації навчального закладу (показник активності становить 2.70 балів). Учні часто беруть участь в учнівських акціях, цінують і поважають національні символи своєї держави. У той же час діагностика показала, що в окремих класах необхідно більш активно працювати по формуванню громадянської свідомості.

Ціннісне становлення до своєї держави в учнів 6А класу частково сформоване. Про це свідчить середній показник: 2.89 балів. Дані цінності ґрунтуються на почутті любові до свого народу, його звичаїв та обрядів.

В учнів спостерігається певна активність в національно-громадянській діяльності, яка проявляється інтересом до роботи в учнівській організації навчального закладу (показник активності становить 1.91 балів і відповідає середньому рівню). Учні доволі часто беруть участь в окремих учнівських акціях, поважають і знають державні та національні символи своєї Батьківщини.

Одним із основних завдань, спрямованих на здійснення аналізу умов для експериментальної роботи, було проведення вхідного моніторингу з готовності педагогічного колективу до її проведення. Поняття «психологічна готовність педагогів» розглядається як система особистісно-професійних якостей, що проявляється у мотивації та ціннісно-смісловому ставленні до дослідно-експериментальної роботи, рефлексивно-прогностичних здібностях, здатності до усвідомленого вибору моделі діяльності. Готовність педагога до експериментальної, інноваційної діяльності академік І.Д.Бех розглядає, як ціннісно – смислово переорієнтацію освітнього процесу на засадах людської духовності, яка потребує від педагога високої особистісної і професійної зрілості.

Покомпонентний аналіз психологічної готовності учителів до

експериментальної діяльності дає підстави робити висновки, що педагогічний колектив школи на початку експерименту характеризується наступними показниками, а саме: переважає середній рівень мотиваційно-цільового та ціннісно-сислового компонентів психологічної готовності до роботи (56%), 18 % респондентів виявляють надмірно високу мотивацію, 26% відрізняються високим рівнем мотивації. Висока мотивація до досягнення успіху є позитивним явищем, але ці вчителі відрізняються недостатнім рівнем готовності до ризику. Надто висока мотивація досягнення успіху не дає педагогу права на помилку чи невдачу. У ціннісно-сисловому компоненті домінуючими є цінності особистого життя, спілкування, прийняття інших людей. До цінностей професійної самореалізації входять: активне діяльне життя, цікава робота, суспільне визнання, продуктивне життя, розвиток. Достатній рівень розвитку мислєдіяльнєсного та рефлексивно-прогностичного компонентів свідчить про готовність учителів школи до самопізнання та самовдосконалення. Більшість педагогів мають середній рівень здатності до прогнозування, що виражається у середніх показниках аналітичності, усвідомлення та доказовості.

З метою здійснення підготовки педагогічних працівників до проведення дослідно-експериментальної роботи проведений семінар «Законодавча база та державні документи, що регламентують діяльність експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів» (лютий, 2015 р.). Підготовлений банк даних з пріоритетних напрямів дослідно-експериментальної роботи, накази, положення по школі.

На педагогічній раді «Створення позитивного інформаційно-виховного простору для підвищення в учнів національного патріотизму» (19.02.2015 р.) обговорено питання формування патріота – громадянина держави України. Затверджено план дослідно-експериментальної роботи в школі, створені творчі групи вчителів за тематичними напрямками.

Протягом звітнього періоду проводилась підготовка до роботи на

першому етапі експерименту. Відбулась педагогічна рада «Формування патріота – громадянина із чітко визначеними життєвими орієнтирами, соціалізація особистості» (20.01.2016 р.), намічені заходи з реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015 – 2020 р.р.); проведена науково-методична рада «Готовність педагогічного колективу до дослідно-експериментальної діяльності» (квітень, 2015 р.), на якій вивчались запропоновані вченими та передовою педагогічною практикою способи розв'язання поставленої проблеми.

Метою проведеної роботи було підвищити професійну компетентність педагога, його фахову самосвідомість, уміння творчо змінювати свою особистість з використанням психологічних знань відповідно до існуючих морально – духовних цінностей суспільства. Але частині педагогів бракує певної інформації та знань, удосконалення прийомів та способів саморегуляції у професійній діяльності. Недостатньо сформоване нове педагогічне мислення. Тому необхідна програма психологічного супроводу, професійної самоосвіти вчителя. Проблеми виховання патріотичних якостей учнів постійно знаходяться в центрі уваги методичної та освітньої діяльності вчителів.

Проведений міський семінар школи перспективного педагогічного досвіду з теми «Створення позитивного виховного простору для підвищення в учнів національного патріотизму» (15.04.2015 р.), семінар-практикум «Підвищення впливу інноваційних технологій виховання на розвиток національної самосвідомості, патріотизму учнів» (лютий, 2015 р.), методичний тиждень «Гуманістично спрямований виховний процес, формування патріотичної позиції особистості» (15.02.2016 р.). Організований теоретичний семінар класних керівників за темою дослідження, учасники якого знайомились із термінологією, нормативно-правовим забезпеченням, створенням банку інформації й необхідної навчально-методичної літератури.

На засіданні «круглого столу» (лютий, 2015 р.) з'ясовані та

підготовлені висновки по суті понять «патріотизм», «громадянська позиція», «учень – громадянин, патріот держави». Проведені загальношкільні батьківські збори (січень, 2016 р.), на яких було заслухано питання виховання патріотизму в сім'ї. Батьки та учні школи є активними учасниками волонтерського руху. Були проведені благодійні акції «Прапор України від воїнів АТО», «Допомога пораненим».

Пріоритетним напрямом у системі заходів патріотичного виховання є розвиток учнівського самоврядування. Учні школи посіли призове місце у міському конкурсі учнівського самоврядування «МАХІМА», I місце у районних конкурсах «Інтелектуальні баталії», «Формула успіху».

Реалізуючи положення академіка І.Д. Бега про вплив на дитину виховного простору, шкільний колектив бере участь у міських програмах : «Здоровий Я» (лютий, 2016 р.), «Діти дітям», «Школа інформаційного суспільства» (2015 – 2016 н.р.).

Важливим напрямом підготовки учителя є підвищення кваліфікації , вивчення кращого педагогічного досвіду з проблем моделювання виховання патріотизму, впровадження у практику роботи сучасних досягнень психолого-педагогічної науки. Організована самоосвіта вчителів школи, проведені науково-методичні консультації, тренінги «Готовність учителя до інноваційної діяльності». Взяли участь у всеукраїнській науково-практичній конференції «Мала гуманітарна академія – інноваційна модель школи відкритої освіти» (25 вересня 2015 р.), м. Запоріжжя, всеукраїнській науково-практичній конференції «Управління розвитком життєвої компетенції особистості» (24 листопада 2015 р.) м. Дніпропетровськ. Заступник директора з виховної роботи Водолазська Л.А. пройшла курсову перепідготовку при ДОІППО з теми «Створення інноваційних педагогічних систем розвитку громадянськості учнів» (22.01.2016 р.).

Проведено практико-орієнтований семінар класних керівників за темою дослідження «Формування почуття патріотизму, любові до свого

народу, його історії, культурних та історичних цінностей» (18.01.2016 р.).

Для виконання завдань та програми II (концептуально – діагностичного (березень 2016 р. – квітень 2017 р.) етапу передбачається :

- науково обґрунтувати проблему виховання патріотизму, розробити та опрацювати з педагогічним колективом концепцію та відповідну модель виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України;

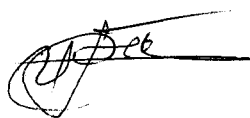
- створити систему методичної роботи з педагогічними кадрами у напрямі самовдосконалення фахової готовності до модернізації змісту, форм і методів виховання патріотизму через ціннісно-мотиваційну сферу;

- визначити психолого - діагностичний інструментарій , розробити та науково обґрунтувати критерії, показники, рівні виховання в учнів патріотизму як базової якості громадянина держави України;

- відпрацювати методики і технології комплексного моніторингу експерименту, провести діагностування виховання в учнів патріотизму як базової якості громадянина держави України;

- здійснити інформаційно-методичне забезпечення дослідно-експериментальної роботи, упорядкувати банк інноваційних технологій з виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України.

Науковий керівник

І.Д. Бех

Директор

А.В. Змієнко

Координатор

О.І. Кіян

(Коченко Ю.)
(Т. Станіслав К.)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки
09 06 2016 р. 643

ПРОГРАМА

II етапу (концептуально – діагностичного)
дослідницько-експериментальної роботи за темою
«Виховання патріотизму як базової
якості громадянина держави України»
на базі на базі комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа
№21» Дніпропетровської міської ради
на березень 2016 – квітень 2017 роки

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відповідальний	Очікувані результати
1.	Розробити концепцію та відповідну модель виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України.	Березень 2016р.	Директор Змієнко А.В., творча група	Наукове обґрунтування проблеми виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України, розробити відповідну модель.
2.	Створити систему методичної роботи з педагогічними кадрами у напрямі постійного самовдосконалення фахової готовності до модернізації змісту, форм і методів навчання і виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України через ціннісно-мотиваційну сферу.	Березень 2016р.	Директор Змієнко А.В., керівник методичної ради Масанська Т.В.	Аналітична довідка досягнення мети дослідно - експериментальної роботи

3.	Розробити та науково обґрунтувати критерії, показники, рівні виховання в учнів патріотизму як базової якості громадянина держави України	Вересень 2016 р.	Творча група, практичний психолог Загребельна Е.В.	Розроблення діагностичного інструментарію готовності педагогів до виховання патріотизму як базової якості громадянина держави України.
4.	Провести діагностування виховання в учнів патріотизму як базової якості громадянина держави України	Листопад-грудень 2016 р.	Заступник директора з ВР Водолазська Л.А., практичний психолог Загребельна Е.В.	Аналіз діагностики виховання в учнів патріотизму як базової якості громадянина держави України
5.	Упорядкування банку виховних технологій з виховання в учнів патріотизму як базової якості громадянина держави України	Січень 2016-січень 2017	Заступник директора з ВР Водолазська Л.А., керівник ШМК класних керівників Стеценко Н.Є.	Здійснення інформаційно-методичного забезпечення дослідно-експериментальної роботи
5.	Підбиття підсумків II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи	Лютий 2017 р.	Директор Змієнко А.В.	Звіт про завершення II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи

Науковий керівник

І.Д. Бех

Директор

А.В. Змієнко

Координатор

О.І. Кіян

Окешич

Змієнко

Кіян

Таронік-Ткачук